

Ook schreven zij opvoedkundige en onderwijskundige verhandelingen en plaatsen zij recensies van leer- en leesboeken.

In de volgende bladzijden zal thans een analyse worden gegeven van de in orthodox-protestantse kring bestaande visie ten aanzien van het kinderboek en de functie van kinderliteratuur, zoals deze blijkt uit de drie oudste christelijke onderwijsbladen, te weten:

1. Nijmeegsch Schoolblad voor het Christelijk Onderwijs, 1844 - 1851, onder redactie van Mr. J.J.L. van der Bruggen, Mr. W. van Lijnden en E.A. Zubli (hierna aangeduid met: NS);
2. Maandschrift voor Christelijke Opvoeding en Christelijk Onderwijs, 1858 - 1859, onder redactie van H.J. Lemkes met medewerking van Dr. L.R. Beynen, D. Buddingh, J.W. van Eek, E. Gerdes, A. Meyer, M.D. van Otterloo, R. Husen en anderen (hierna aangeduid met: CO en CO);
3. Maandschrift voor Christelijke Opvoeding in School en Huis, 1862 - 1868, onder redactie en medewerking van M.D. van Otterloo, J.P. Schaberg, H.J. van Lummel, W. Oostmeyer en anderen (hierna aangeduid met: CO in S en H)¹.

DE CHRISTELIJKE KINDERBOEKEN EN HUN SCHRIJVERS

De oprichting van christelijke scholen zag men als een grote stimulans voor het christelijk kinderboek. Naar aanleiding van het *Leesboekje voor de Hervormde diaconie- en christelijke scholen* van J.P. Schaberg werd opgemerkt dat met dit boekje een oude verwachting in vervulling ging, namelijk:

'Als er christelijke volksscholen verrijzen, zullen er ook wel christelijke lees- en leerboeken komen' (NS, 1848, p. 12). Vele boekjes die werden besproken, waren dan ook vooral bestemd voor gebruik op school: boeken met losse verhalen en gedrukt in verschillende lettertypen om de leesvaardigheid te bevorderen.

1 Zie ook van schrijfster dezes: 'Orthodox-protestantse denkbeelden over de opvoeding uit het midden van de negentiende eeuw', in: *Pedagogische Verhandelingen*, jaargang 1984, nr 3/4.